

Raport z badania ankietowego

# “Polacy za granicą w 2020 roku”



Badanie przeprowadzono na zamówienie  **EasySend**

Gdańsk, grudzień 2020 r.

# Spis treści:

Wstęp	str. <b>3</b>
Metoda badań	str. <b>3</b>
Organizator badania	str. <b>4</b>
Informacje o uczestnikach ankiety	str. <b>5</b>
Wyjazdy i powroty	str. <b>6</b>
Dlaczego Polacy wyjeżdżają za granicę do pracy?	str. <b>8</b>
Ile zarabiają Polacy za granicą?	str. <b>9</b>
Czy w 2021 roku wyjazd z Polski do pracy nadal będzie opłacalny?	str. <b>10</b>
Co kusi Polaków za granicą?	str. <b>11</b>
Polacy za granicą - nastroje i obawy	str. <b>12</b>
Największe rozczarowania Polaków po rozpoczęciu pracy za granicą	str. <b>12</b>
Pozytywne zaskoczenia dotyczące pracy za granicą	str. <b>15</b>
Podsumowanie	str. <b>17</b>

# Wstęp

Badanie ankietowe zostało zrealizowane na zlecenie firmy **EasySend**. Objęto nim reprezentatywną grupę internautów, którzy definiują się jako "Polacy pracujący za granicą". Raport z badania ma na celu przedstawienie potrzeb i oczekiwań Polaków pracujących za granicą.

Układ przedstawionych wyników stanowi odzwierciedlenie zrealizowanych ankiet. Opracowanie składa się z uwag metodologicznych, charakterystyki badanej populacji oraz wykresów obrazujących wyniki udzielonych odpowiedzi na pytania zawarte w arkuszach formularzy.

## Metoda badań

Badanie zostało przeprowadzone na podstawie internetowej ankiety. Struktura kwestionariuszy uwzględniała zarówno pytania zamknięte, jak i otwarte, przy czym zdecydowanie przeważał typ pytania zamkniętego. W wybranych pytaniach o charakterze zamkniętym uwzględniono odpowiedź „inne”, z możliwością wyszczególnienia odpowiedzi, która nie znalazła się w zaproponowanym przez autorki badania katalogu.


Ankieta była przeprowadzana na portalach zrzeszających Polaków pracujących za granicami kraju, na tematycznych grupach na portalu Facebook oraz na blogu i kanałach social media firmy EasySend ([www.facebook.com/PrzelewyDoPolski](http://www.facebook.com/PrzelewyDoPolski)). Sposób pozyskiwania respondentów warunkował strukturę próby badawczej i spowodował, że ankietę wypełniały w głównej mierze osoby zainteresowane tematem pracy za granicą i posiadające w tym doświadczenie. Całe badanie trwało od 14 października do 30 listopada 2020 roku, wzięło w nim udział 677 uczestników. Ankieta była anonimowa.

W niżej przedstawionej analizie wypełnionych ankiet, w części pytań odpowiedzi mogą nie sumować się do 100%. Spowodowane jest to występowaniem pytań, w których respondenci mogli nie udzielić odpowiedzi. Wśród przedstawionych wykresów są również takie, w których wynik może przekroczyć wartość 100%, co wiąże się z możliwością udzielenia więcej niż jednej odpowiedzi na pytanie. Niniejsze opracowanie stanowi raport z przeprowadzonych badań. Przy jego opracowaniu kierowano się zasadą precyzyjnego przedstawienia wyników i unikania ich krzyżowej, głębszej interpretacji statystycznej. Dzięki temu potencjalnie zainteresowany tą problematyką czytelnik będzie miał możliwość dokonania samodzielnej analizy w oparciu o przedstawione dane ilościowe i jakościowe.

Organizatorem badania jest firma **EasySend**.

**EasySend** to polska firma branży fintech oferująca szybkie i bezpieczne przelewy międzynarodowe w obrębie Europy. Posiada licencję FCA jako zweryfikowana instytucja płatnicza i pomaga przesyłać pieniądze tysiącom klientów od 2006 roku.

**EasySend** oferuje przelewy międzynarodowe docierające do odbiorcy nawet w 10 minut, wysoki kurs wymiany i pierwszy przelew zawsze za darmo. Pozwala wysłać pieniądze do 44 krajów w wygodny i nowoczesny sposób, omijając bankowe prowizje i ukryte opłaty. Przelewy międzynarodowe EasySend zostały ocenione jako "Doskonałe" na niezależnym portalu TrustPilot przez ponad 8.000 klientów.



**14 lat**  
na rynku



**1,5 mln**  
transakcji



**aplikacja**  
mobilna



**100 tysięcy**  
zadowolonych klientów



**5,5 mld**  
przesłanych złotych



Trustscore **4,9** na 5

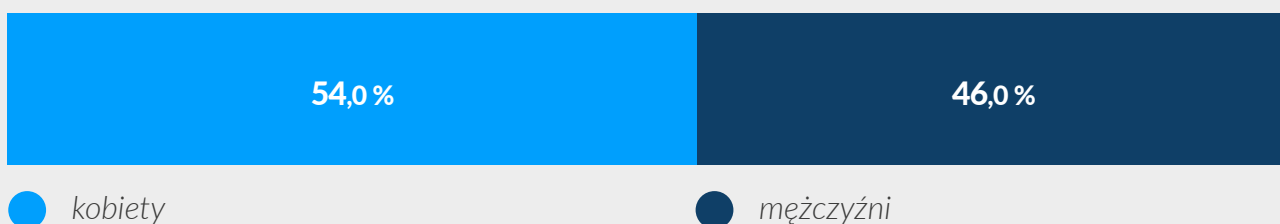
**8200+ opinii**  
na niezależnym portalu

# Informacje o uczestnikach ankiety

W badaniu brały udział osoby, które identyfikują samych siebie jako "Polacy za granicą" - w większości były to osoby mieszkające i pracujące w Wielkiej Brytanii (90%), ale nie tylko. Wśród ankietowanych znaleźli się również nasi rodacy z Irlandii (4%), Niemczech (3%), Holandii (2,2%), Norwegii (2,1%), Szwecji (1,3%) oraz innych europejskich krajów.

## Płeć uczestników badania

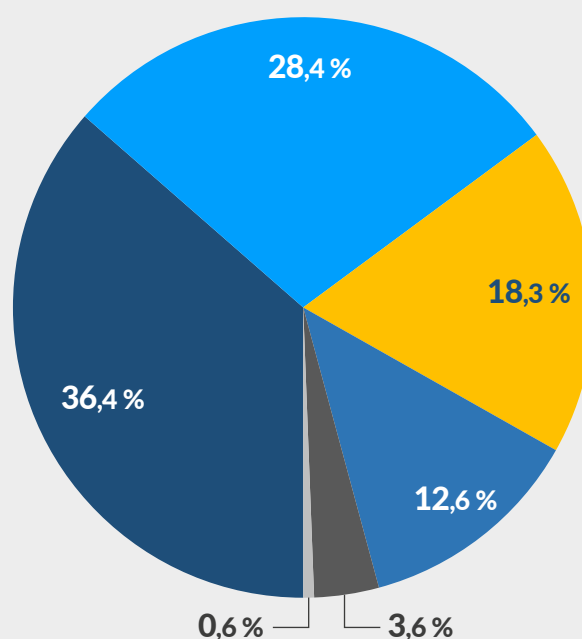
Uczestnicy badania to zarówno kobiety, jak i mężczyźni, nie ma tutaj znaczącej dominacji jednej grupy płci nad drugą.



## Wiek uczestników badania

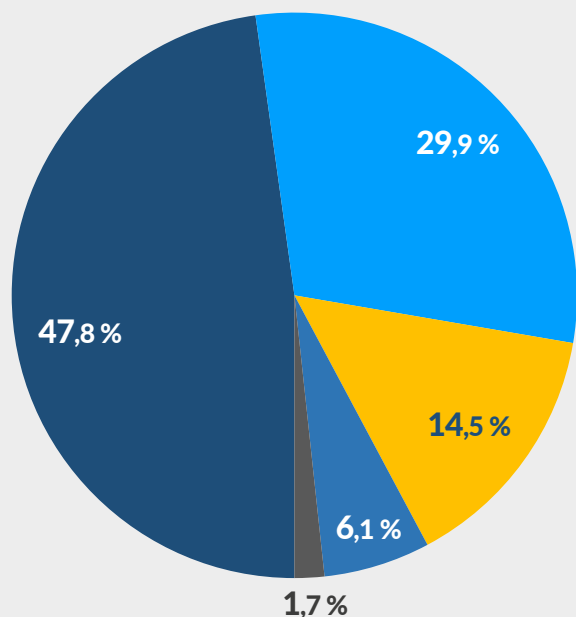
W badaniu uczestniczyły osoby we wszystkich przedziałach wiekowych, ponad połowa ankietowanych zmieściła się w przedziale 30-50 lat.

- 30 - 40 lat
- 40 - 50 lat
- 20 - 30 lat
- 50 - 60 lat
- powyżej 60 lat
- poniżej 20 lat



# Wyjazdy i powroty

## Kiedy Polacy zaczęli wyjeżdżać za granicę?



Prawie połowa ankietowanych wyjechała po raz pierwszy do pracy za granicę ponad 10 lat temu. Co trzeci z nich pierwszy raz szukał zarobku w innym kraju 5-10 lat temu.

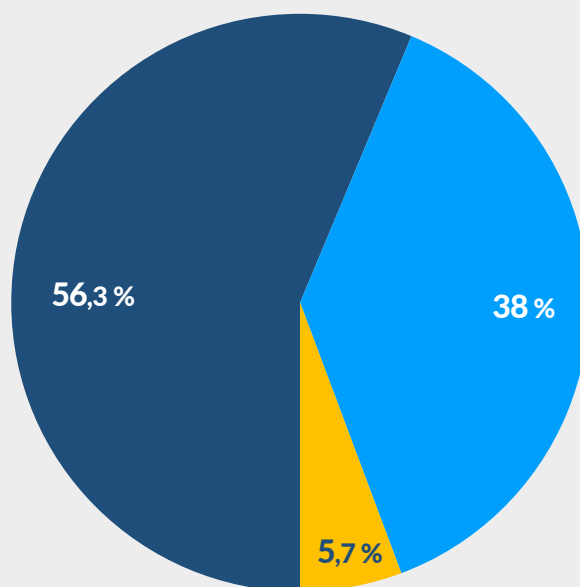
- ponad 10 lat temu
- 5-10 lat temu
- 3-5 lat temu
- 1-3 lata temu
- mniej niż rok temu

## Czas pracy Polaków za granicą

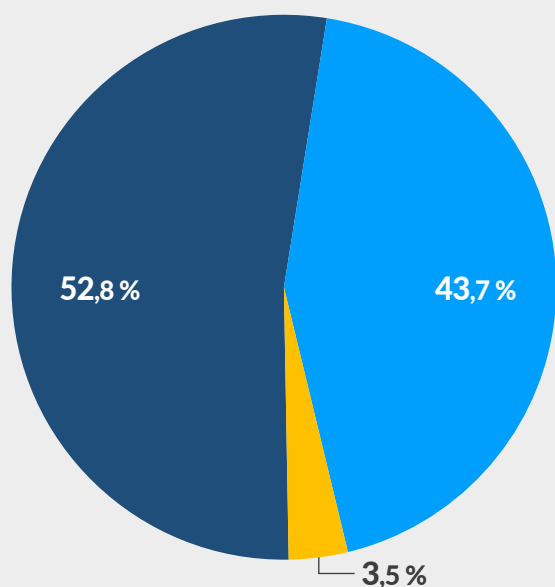
Jak wynika z odpowiedzi, prawie wszyscy ankietowani aktualnie mieszkają za granicą na stałe. Co trzeci z nich deklaruje, że mimo wszystko często odwiedza rodzinę w Polsce. Zaledwie 5% wyjeżdża za granicę tylko na kilka miesięcy w roku aby dorobić.

Czy pracujesz za granicą na stałe czy raczej są to krótkie wyjazdy (do 6 miesięcy)?

- pracuję za granicą na stałe, tutaj jest mój dom
- pracuję za granicą na stałe, ale często odwiedzam rodzinę w Polsce
- wyjeżdżam tylko na kilka miesięcy aby dorobić



## Czy Polacy wyjeżdżają **samodzielnie** czy **całymi rodzinami**?

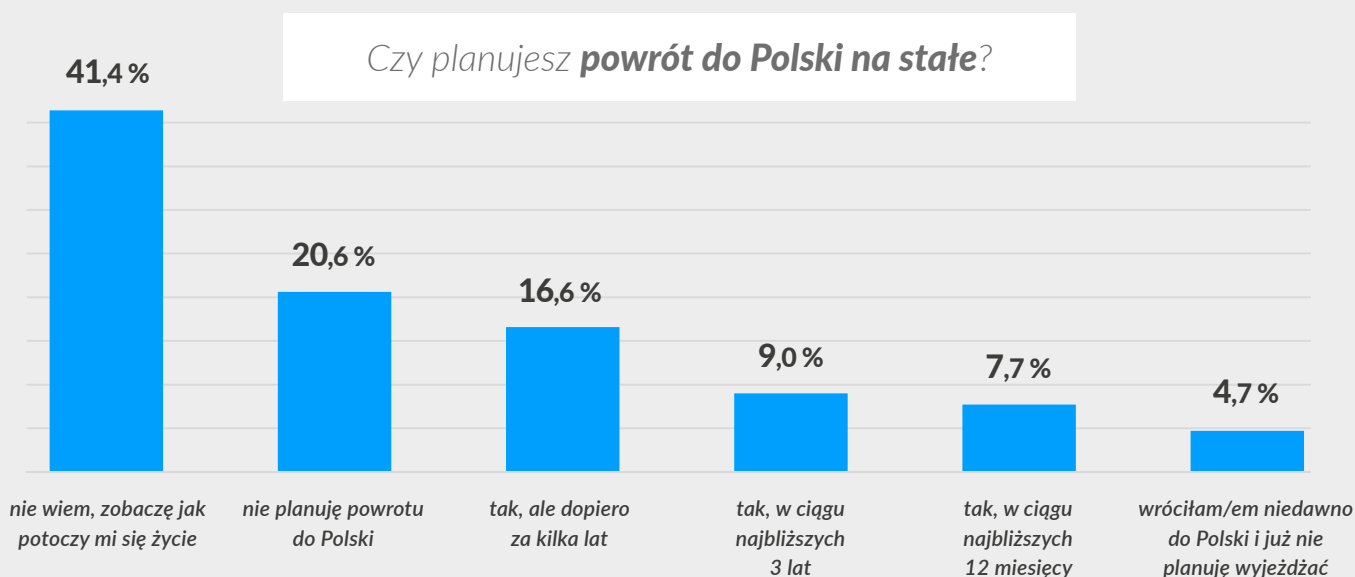


Co ciekawe, ponad połowa uczestników badania sprowadziła za granicę również swoją najbliższą rodzinę - współmałżonka, dzieci czy rodziców. Ponad 3% z nich twierdzi również, że ich rodzina rozważa przeprowadzkę za granicę. Nadal 43% ankietowanych wyjeżdża za granicę samodzielnie, a nadwyżki zarobionych pieniędzy odkłada lub przesyła do Polski.

- najbliższa rodzina mieszka ze mną za granicą
- wyjeżdżam samodzielnie
- rodzina rozważa przeprowadzkę do mnie

## Plany powrotów Polaków do Polski

Jak wynika z badania, ponad połowa z pracujących za granicą Polaków nie ma konkretnych planów na powrót do Polski. Ponad 20% z nich zadeklarowało, że w ogóle nie planuje tego robić, a 41,4% odkłada tą decyzję na przyszłość, w zależności od tego jak potoczy się ich życie.



# Dlaczego Polacy wyjeżdżają za granicę do pracy?

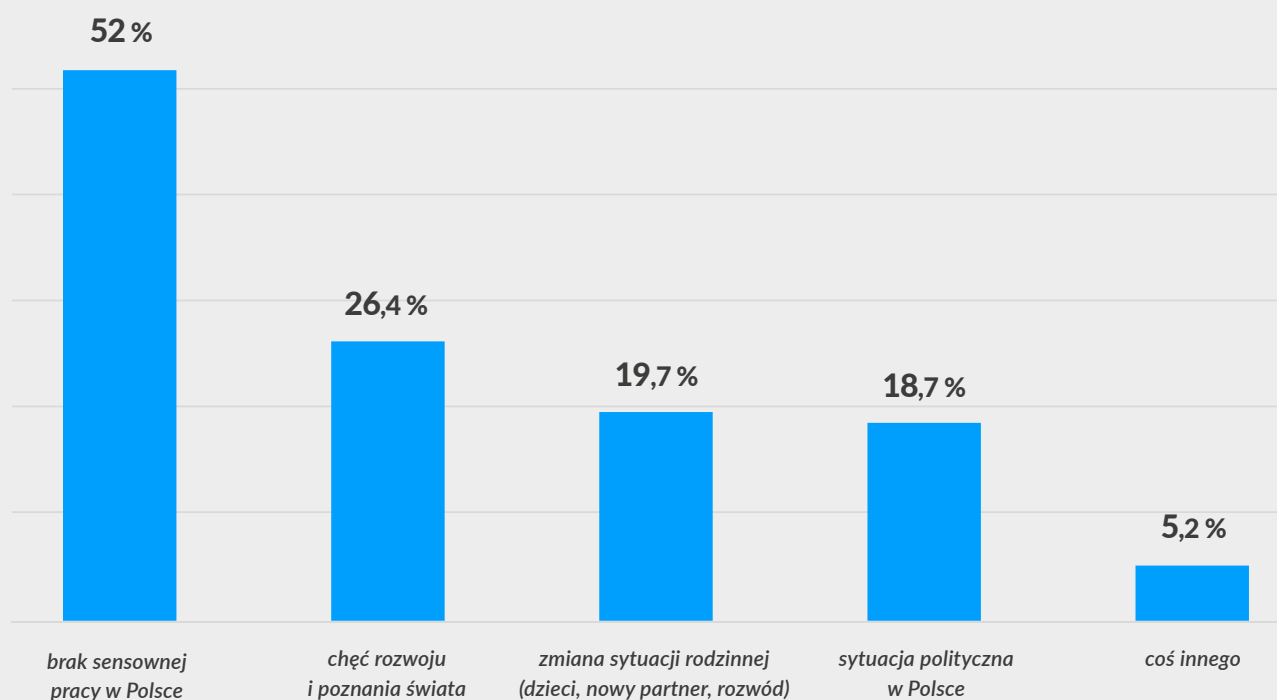
Bardzo ciekawe wyniki przedstawiają odpowiedzi na pytanie: "Co sprawiło, że zaczęłaś/zacząłeś rozważać wyjazd z kraju? Jakie wydarzenie w życiu było dla Ciebie przełomowe?"

Nie jest zaskakujące, że dla ponad połowy ankietowanych był to brak perspektywy satysfakcjonującej pracy w kraju. Wizja zarobków w funtach na pewno była równie kusząca dla pozostałych uczestników badania, ale co czwarty z nich zadeklarował, że głównym czynnikiem była chęć rozwoju i poznania świata. Wśród najczęściej wymienianych powodów znalazły się również zmiana sytuacji rodzinnej lub aktualna sytuacja polityczna w Polsce (prawie co 5. ankietowany odpowiedział w ten sposób).

## Powody wyjazdów Polaków za granicę

### Co sprawiło, że zaczęłaś/zacząłeś rozważać wyjazd z kraju?

Jakie wydarzenie w życiu było dla Ciebie przełomowe?

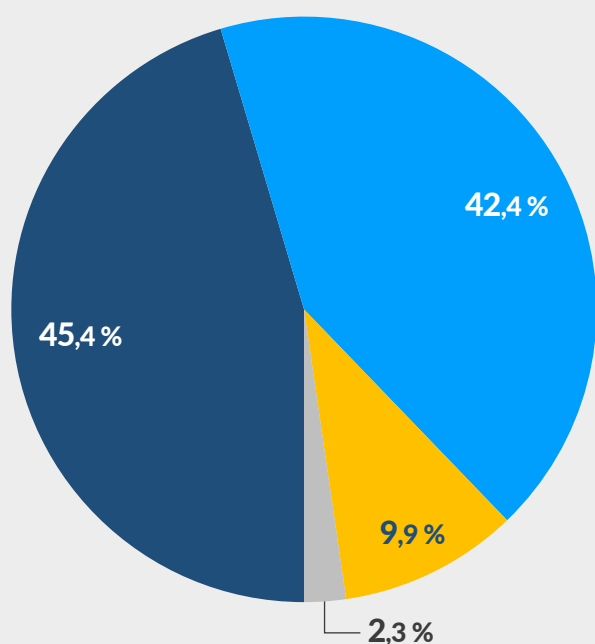




# Ile zarabiają Polacy za granicą?

Prawie połowa ankieterowanych deklaruje, że ich aktualne zarobki za granicą są dla nich satysfakcjonujące i mogą sobie na wszystko pozwolić.

## Zarobki Polaków za granicą



- jest super, mogę sobie na wszystko pozwolić
- wystarcza mi na spokojne życie, ale ciężko mi coś odłożyć
- ograniczam swoje wydatki, aby zaoszczędzić jak najwięcej pieniędzy
- jest ciężko, muszę brać dodatkowe godziny pracy, aby się utrzymać

Ponad 40% z nich twierdzi za to, że zarobione środki wystarczają im na spokojne życie, ale ciężko im coś odłożyć na poczet oszczędności.

Co 10. ankieterowany świadomie ogranicza swoje codzienne wydatki, aby zaoszczędzić jak najwięcej z zarobionych pieniędzy. Jak łatwo się domyślić, te odłożone środki są później przesyłane do Polski lub odkładane na inne pilne wydatki.

**PROMOCJA!** Do końca roku  
**przelewy SuperFAST**  
tylko -£5,00- **£3,99**  
- u odbiorcy **nawet w 10 minut!**

GET IT ON Google Play | Download on the App Store

[www.easysend.pl](http://www.easysend.pl) | EasySend

# Czy w 2021 roku wyjazd z Polski do pracy nadal będzie opłacalny?

Miażdżąca większość ankietowanych (prawie 70%) twierdzi, że w 2021 roku nadal optaca się wyjechać z Polski za granicę do pracy. Wystarczy porównać choćby stawki płacy minimalnej. W Polsce w 2020 roku było to 2600 zł brutto (1920,62 netto)<sup>1)</sup>, co przekłada się na stawkę godzinową wynoszącą 17 zł brutto (ok. 11 zł netto). W 2021 roku pensja minimalna planowana jest na poziomie 2800 zł brutto (netto: 2017,67 zł) miesięcznie.

W Wielkiej Brytanii aktualna stawka płacy minimalnej (od kwietnia 2020 r. do kwietnia 2021 r.) wynosi około 1334 GBP miesięcznie, 8,72 funta za godzinę pracy<sup>2)</sup>. Przeliczając według aktualnego, średniego kursu, daje to równowartość około 6500 zł miesięcznie, ok. 42 zł za godzinę pracy. Oczywiście należy uwzględnić, że są to kwoty brutto - przed odliczeniem podatku dochodowego i składek na ubezpieczenia społeczne.

Warto też pamiętać o różnicy w kosztach życia w obu krajach. Dane Eurostatu wskazują, że licząc koszyk konsumpcji bieżącej, taniej niż u nas w Unii Europejskiej jest tylko w Bułgarii i Rumunii - w pozostałych krajach życie jest droższe niż w Polsce. Według Eurostatu ceny w Wielkiej Brytanii są średnio o 117 proc. wyższe niż w Polsce, w Holandii o 111 proc., a w Niemczech o 92 proc. Dużo niższe u nas są przede wszystkim ceny opłat za mieszkania, usługi telekomunikacyjne i żywność<sup>3)</sup>.

Na pewno każdy emigrant na bieżąco przelicza różnicę w zarobkach i kosztach w danym kraju. Przy stawkach minimalnych nie będą to aż tak znaczące dysproporcje, jeśli jednak weźmiemy pod uwagę nieco wyższą pensję, premie czy dodatkowe benefity od rządu, to odpowiedzi na to pytanie w naszej ankiecie zdecydowanie mają sens.

## Wyjazd do pracy za granicę w 2021 roku

66,9%

33,1%

tak

nie

źródła

1) <https://www.gov.pl/web/premier/rozporzadzenie-w-sprawie-wysokosci-minimalnego-wynagrodzenia-za-prace-oraz-wysokosci-minimalnej-stawki-godzinowej-w-2020-r>

2) <https://www.gov.uk/national-minimum-wage-rates>

3) <https://www.money.pl/gospodarka/polacy-wracaja-z-emigracji-w-swiecie-wciaz-pracuje-25-mln-naszyc-rodakow-6482448091768449a.html>

# Co kusi Polaków za granicą?

Jak powszechnie wiadomo, często wyobrażenia mają mało wspólnego z rzeczywistością. Zapytaliśmy ankietowanych co wydawało im się najbardziej pociągające w pracy za granicą (jeszcze przed pierwszym wyjazdem). Odpowiedzi były różne, jednak najczęściej powtarzającym się były oczywiście **lepsze zarobki**. W ten sposób odpowiedziało aż 74% osób. Ankietowani w tym pytaniu otwartym mogli udzielić dowolnych odpowiedzi, na potrzeby przedstawienia wyników badania pogrupowaliśmy je tematycznie.

Prawie 15% uczestników badania powiedziało, że interesowało ich **poznanie innych kultur i mentalności ludzi**. Wśród szczegółowych odpowiedzi znalazły się na przykład:

” Spokojniejsze i lepsze życie

” Praca z ludźmi innych narodowości

” Tolerancja

” Otwartość na ludzi

Dla sporej grupy Polaków równie pociągająca w pracy za granicą była możliwość nauki lub szlifowania znajomości **obcego języka**. Prawie co 10. ankietowany zadeklarował, że wyjazd za granicę wiązał się z nowym wyzwaniem związanym z rozwojem na tym polu. Prawie 9% osób odpowiedziało, że dzięki wyjazdowi za granicę chcieli się **sprawdzić w nowej roli lub pracy, przeżyć przygodę i poznać świat**. Interesujące dla nich były:

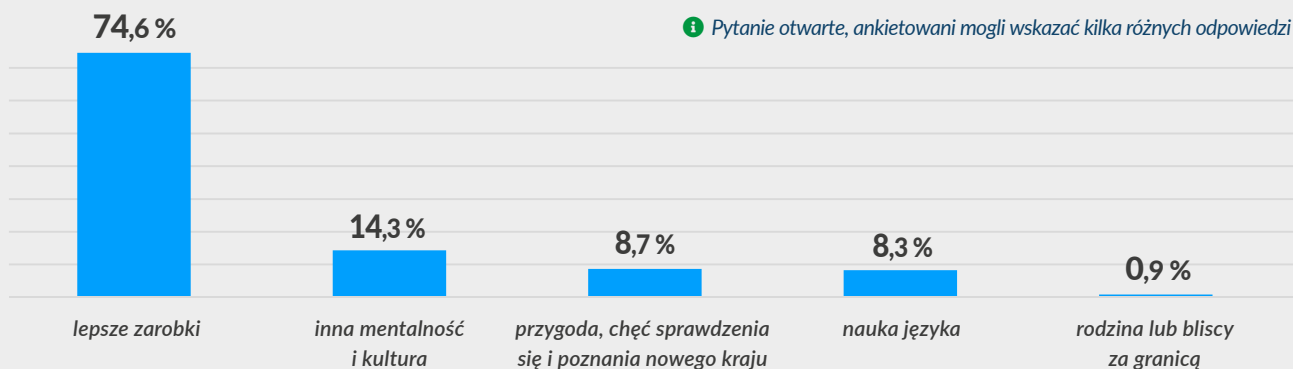
” Możliwość podróżowania

” Nowe odkrycie siebie w nowym zawodzie

” Ciekawość świata, niezależność

Tylko niecały 1% z nich powiedział, że głównym powodem ich przeprowadzki za granicę było **dołączenie do rodziny** lub znajomych, którzy już wcześniej pracowali w innym kraju.

## Czego oczekują Polacy przed wyjazdem za granicę?



# Polacy za granicą - nastroje i obawy

Praca za granicą ma zarówno wady, jak i zalety. Nasi ankietowani opowiedzieli nam o tym co ich pozytywnie zaskoczyło w pracy za granicą, a także wyznali jakim aspektem pracy byli najbardziej rozczarowani. Na oba pytania można było udzielić dowolnej odpowiedzi, pogrupowaliśmy te najczęściej powtarzające się, aby przedstawić je w tej analizie. Ankieta była anonimowa, odpowiedzi są więc wiarygodne, chociaż czasem bardzo zaskakujące.

## Największe rozczarowania Polaków po rozpoczęciu pracy za granicą?

Niestety najczęściej powtarzającą się odpowiedzią na pytanie **co najbardziej rozczarowuje Polaków** po rozpoczęciu pracy za granicą byli... **inni Polacy!** Taka odpowiedź stanowiła ponad 27% wszystkich odpowiedzi na to zapytanie. Z ciężkim sercem czytaliśmy wypowiedzi takie jak:

” Brak szacunku od swoich, czyli Polaków

” Wrogie nastawienie Polaków do Polaków

” Najgorszą rzeczą jaką może być to mieć przełożonego Polaka

” Zachowanie Polaków na wyższym stanowisku [w stosunku do] Polaków pracujących na niższych stanowiskach

” Rozczarowała mnie zawiść i zazdrość rodaków pracujących ze mną, niestety

Z czego to może wynikać? Zapytaliśmy eksperta z dziedziny socjologii.

### OPINIA EKSPERTA

"Ponad 30% respondentów wskazało relacje z rodakami i negatywne doświadczenia w kontaktach z nimi jako jedno z największych rozczarowań po rozpoczęciu pracy za granicą. Jeśli chcemy dociekać dlaczego tak jest, należy mieć na uwadze wiele różnych czynników, które mogą mieć na to wpływ. Przede wszystkim jednak taki stan rzeczy może wynikać z **oczekiwań, jakie żywią do siebie rodacy jako wyrazu wspólnoty narodowej.**

Mieszkając i pracując na co dzień w Polsce nie mamy tego typu postulatów wobec innych ludzi. Kiedy jednak opuszczamy granicę kraju, oczekujemy, że inni Polacy na obczyźnie mają nam w pewnym sensie zapewnić **poczucie bezpieczeństwa czy solidarności.**

Liczymy na to, że nas wesprą i zrozumieją, a także pomogą w potrzebie. W zderzeniu z rzeczywistością często jednak tak nie bywa.

Okazuje się bowiem, że Polacy za granicą nie zachowują się inaczej niż w Polsce. Nie istnieje dodatkowa więź i solidarność wśród Polaków mieszkających za granicą - możemy spotkać tam dokładnie takich samych ludzi jak w Polsce. A o tym, jak sami siebie widzimy najlepiej świadczą łątki, które sobie przylepiamy: "polscy Janusze", "Polaki cwaniaki", "polska cebula", itp. Można wymieniać mnóstwo negatywnych stereotypów, jakie sami tworzymy na nasz temat mieszkając w Polsce. Jednak będąc za granicą mamy pewne przekonanie, że zagraniczne relacje między Polakami muszą być siłą rzeczy bardziej solidarne i uczciwe. Niestety często jednak tak nie jest, a **krzywdy, których doświadczymy od "naszych" za granicą są dla nas bardziej dotkliwie emocjonalnie**. Zwracamy na nie większą uwagę, dodatkowo identyfikując ludzi przez pryzmat narodowości, a nie indywidualnych cech charakteru, jak to mamy w zwyczaju robić, gdy jesteśmy w Polsce.

Filip Stachak, mgr socjologii ekonomicznej

Ponad 20% odpowiedzi dotyczyła również **nieprzyjemnych doświadczeń związanych z sytuacją kadrowo-finansową w miejscu pracy**.

Okazuje się, że oczekiwania sprzed wyjazdu za granicę nie zawsze pokrywały się z rzeczywistością. Wśród odpowiedzi często powtarzały się:

Wyzysk na najniższych stanowiskach, dzielenie na lepszych i gorszych (zatrudnienie bezpośrednio vs agencja)

Nieuznawane certyfikaty i szkolenia zdobyte w innym kraju

Brak płatnego chorobowego lub płatne bardzo mało

Praca w weekendy i święta

Niechęć do zapłaty za pracę

Kolejną kwestią, która rozczarowała 17% osób, które udzieliły odpowiedzi na to pytanie, była **mentalność Brytyjczyków**.

Nacisk na wyniki, tak samo jak w Polsce, ludzie są fałszywi, a angielskie "how are you" gadka to ściema

Lenistwo Anglików, brak kompetencji u osób na wysokich stanowiskach

Brak jednoznacznych odpowiedzi na zadane pytania

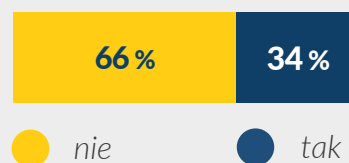
Lekceważący stosunek do Polaków, naszego wykształcenia

Na pewno wiele zależy tu od środowiska, na jakie się trafi w miejscu pracy - zarówno w Polsce, jak i w Wielkiej Brytanii osobowości bywają różne, a osoby na kierowniczych stanowiskach mogą zachowywać się bardziej lub mniej profesjonalnie. Ważne jednak, aby się nie zniechęcać i zawsze próbować dojść do porozumienia. Zaledwie 1 na 6 Polaków stwierdził, że miał tak negatywne doświadczenia, daje to więc nadzieję na to, że mimo wszystko pozostałych 5 rodaków nie spotkało się z takimi sytuacjami w miejscu pracy. Czwartym najczęściej powtarzającym się tematem była **nietolerancja, rasizm lub pewne formy dyskryminacji**, których doświadczyło 13% osób, które odpowiedziały na to pytanie. Jeśli porównamy to z odpowiedziami dotyczącymi oczekiwań i wyobrażeń o pracy jeszcze przed pierwszym wyjazdem, widać wyraźnie, że tutaj też nie zawsze bywa tak kolorowo i tolerancyjnie. Wśród zarzutów powtarzały się:

„ Jeśli ktoś ma słaby angielski (nie tylko Polacy), to tubylcy się z nich naśmiewają (w tym samym czasie uśmiechając się do nich)	„ Rasizm, mobbing większy niż w Polsce
„ Nierówność szans i traktowania	„ Podział na swoich/imigrantów
	„ oraz często po prostu “rasizm” i “dyskryminacja”

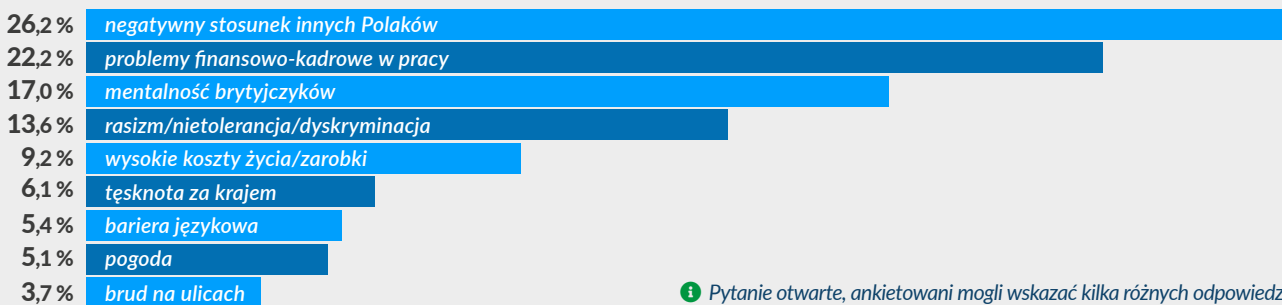
## Dyskryminacja Polaków za granicą

Co ciekawe, z wyników innego zadanego przez nas pytania wynika, że **co trzeci ankietowany przynajmniej raz poczuł się dyskryminowany lub gorzej oceniany w pracy ze względu na swoje pochodzenie.**



## Rozczarowania Polaków po wyjeździe za granicę

Poza tymi najczęściej wymienianymi czynnikami, Polacy po rozpoczęciu pracy za granicą często byli rozczarowani wysokimi kosztami życia w stosunku do wysokości zarobków (9%), tęsknili za krajem (6%), a także byli zaskoczeni barierą językową, której doświadczyli nawet pomimo nauki języka obcego w szkole (5,4%). Tylko 5% z nich było rozczarowanych pogodą na Wyspach, a 3,7% ankietowanych było zaskoczonych warunkami sanitarnymi oraz cytując powtarzające się wypowiedzi: “brudem na ulicach”.



*i* Pytanie otwarte, ankietowani mogli wskazać kilka różnych odpowiedzi

# Pozytywne zaskoczenia dotyczące pracy za granicą

W tym pytaniu chcieliśmy dowiedzieć się co pozytywnie zaskoczyło naszych rodaków po rozpoczęciu pracy za granicą.

Prawie połowa z naszych ankietowanych, wbrew wynikom opisanym w poprzednim rozdziale, określiła, że najbardziej pozytywnym zaskoczeniem w pracy za granicą była **mentalność ludzi oraz spokój, który odnaleźli w życiu** - takich odpowiedzi udzieliło 49% osób, które odpowiedziały na to otwarte pytanie.

Często powtarzały się odpowiedzi zbliżone do:

” Wysoka tolerancja i ludzie wydają się miłsi

” Uprzejmość i wysoka kultura

” Można być sobą wszędzie, nie zwraca nikt uwagi na ubiór, wygląd osoby

” Ludzie są otwarci każdy każdemu pomaga są otwarci do pomocy

Co czwarty Polak jest również pozytywnie zaskoczony ogólnie pojętą **kulturą pracy za granicą**. Doceniamy szacunek ze strony pracodawcy, dobre warunki w pracy oraz miłą atmosferę. Wiele odpowiedzi dotyczyło również równego traktowania na poziomie międzyludzkim, opcjonalne nadgodziny, a także pomoc uzyskaną od innych pracowników.

Wielu ankietowanych przyznało, że w miejscu pracy pozytywnie zaskoczyły ich:

” Duże możliwości rozwoju kariery i zarobków

” Inna kultura pracy i stosunków koleżeńskich, uznanie szefów

” Szacunek pracodawcy do pracownika, równe prawo dla wszystkich

” Kultura pracy, szacunek dla moich umiejętności, obiektywność, związki zawodowe, gwarantowane przerwy na lunch, możliwości rozwoju nawet w moim wieku, praktyczny brak dyskryminacji

Niby wszyscy wiemy, że **zarobki za granicą** często są lepsze niż w Polsce, ale nadal 24% ankietowanych było pozytywnie zaskoczonych ich wysokością. Pracując w kraju, często za płacę minimalną, żyjąc "od pierwszego do pierwszego" lub spłacając pożyczki łatwo stracić perspektywę. Okazuje się, że dla całkiem sporej części naszych ankietowanych właśnie poziom zarobków był największym zaskoczeniem.

Wśród odpowiedzi mogliśmy przeczytać, że ważne dla nich były takie kwestie jak:

- Możliwość przeżycia od pierwszego do pierwszego bez pożyczania
- Nie trzeba się martwić czy starczy na opłaty czy życie
- Jak niewiele trzeba, aby żyć godnie (w stosunku do tego, co w obecnym czasie oferował polski rynek pracy)
- Można osiągnąć sukces zawodowy bez znajomości, tylko dzięki swojej ciężkiej pracy

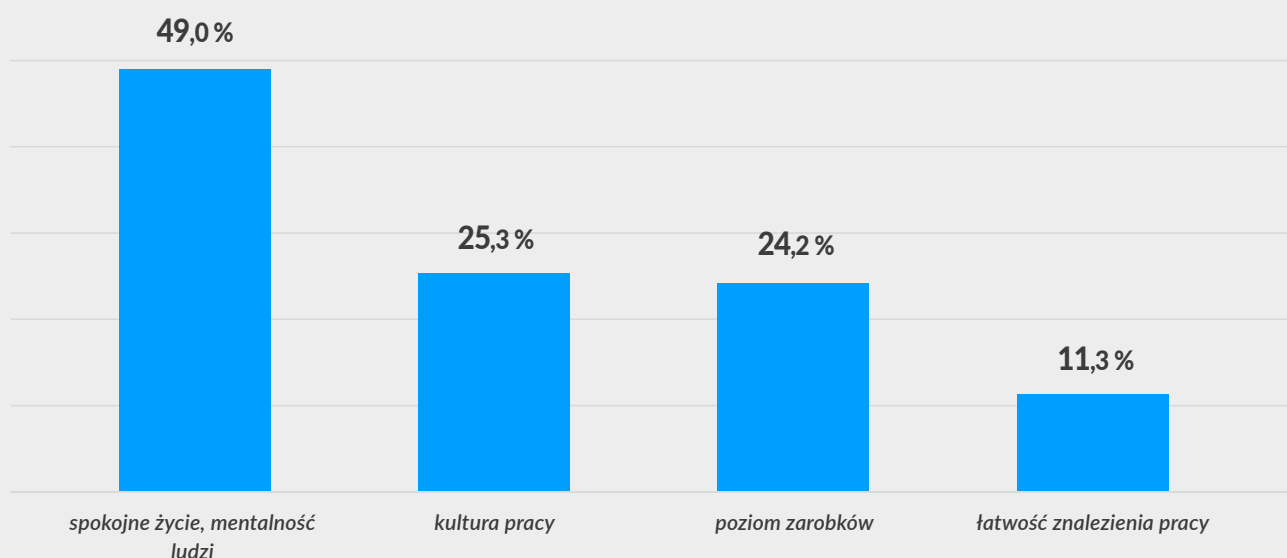
Zdarzały się nawet takie odpowiedzi jak:

- Myślałam, że ludzie oszukują i tak naprawdę mniej zarabiają

Oprócz tego warto też wspomnieć, że 11% z osób, które odpowiedziały na to pytanie powiedziało, że miłym zaskoczeniem dla nich była **łatwość w znalezieniu pracy** lub **otrzymanie awansu** w aktualnym miejscu zatrudnienia. Podkreślali duże możliwości rozwoju kariery i zarobków, a także fakt, że nawet w wieku przedemerytalnym nie mieli problemu ze znalezieniem pracy.

## Pozytywne zaskoczenia Polaków po wyjeździe za granicę

Co Cię **pozytywnie zaskoczyło** w pracy za granicą?





# Podsumowanie

*Jak się czuli Polacy pracujący za granicą w 2020 roku? Jakie były ich oczekiwania, bolączki i potrzeby? Mamy nadzieję, że ten raport pozwolił to podsumować.*

*Część otrzymanych wyników nikogo nie zaskoczy - zgodnie z trendem, który nieustannie wzrasta, Polacy szukają za granicą nie tylko większych zarobków, ale również innych, lepszych warunków do życia. Spora część z nich docenia panującą tam kulturę pracy oraz mentalność innych narodowości. Często wakacyjne wyjazdy do pracy przekształcają się w stałą zmianę miejsca zamieszkania, a jak wynika z przeprowadzonego badania, często prowadzi to do "ściągnięcia" za granicę również pozostałych członków najbliższej rodziny czy też znajomych.*

*Jak każda życiowa zmiana, wyjazd za granicę to jednak dodatkowy stres, konieczność adaptacji w nowym środowisku oraz nauki obcego języka. Jak wynika z raportu, nie dla wszystkich naszych rodaków jest to taka prosta sprawa i wielu z nich doświadcza z tego powodu ciężkich chwil. W zależności od motywacji, która nimi kieruje, większość z nich potrafi jednak przezwyciężyć te trudności i prędzej czy później odnaleźć się w innej rzeczywistości.*

*Czy Polacy mieszkający i pracujący za granicą są szczęśliwsi niż ci, którzy w kraju pozostali? Na to pytanie każdy musi odpowiedzieć sobie indywidualnie. My możemy jedynie przedstawić naszego badania i pozostawić je do otwartej analizy każdego czytelnika.*

*Dziękujemy wszystkim, którzy wzięli udział w badaniu i udzielili odpowiedzi na pytania zawarte w ankiecie.*

Opracowanie badania ankietowego oraz raportu: Barbara Sójka, Magdalena Baran

Na zlecenie:  **EasySend**